

Mikko Leppälehto

VASKELASTA JA SEN IHMISISTÄ

Tiikkeinä. Mie aloitan sieltä omalta kolkalta. Meidän koti oli **Kirlälä** äijän mukaan. Kirlä Jussi oli kylän käyttämä kutsumanimi isästani ja Jussi Nasto oli mammani nimi. Kyllä minä vähän muistan Kirlääkin, iso mies, harmaatukkainen; oli kova onkimies. Kesäisin melkein joka päivä äijä lähti pitkä onkivapa olalla ja piippu hampaissa peltojen poikki joelle ongelle. Minä keräilin pellon pientareilta oikein voimakastuoksuista kukkasta. Sitä hän sekoitti kessun sekaan, jota piipussa poltti. Kirlän pojiksi meitä sanottiin; oli Kirlä Mikko, Eino, Santeri, Veikko, Vilho ja Erkki.

Mikkilä oli naapuri kylään päin. Sukunimi oli Trofimoff. Mikiks isäntää sanottiin. Iro oli emännän nimi, tyttäriä olivat Anni ja Natu. Miki Mikko oli Annin poika, isänsä oli Matti Rekkonen, joka oli tullut kotivävyksi Inkeristä. Oli Iljala Mikon veli.

Paavola. Tiikkeinä Iivana, Miki veli, asui naapurissa emäntänään Iivana Ohviska. Anni ja Mari olivat heidän tyttäriään. Mari oli naimisissa Inkeristä saapuneen Saskankanssa. Saska Lydvikoff oli tullut kotivävyksi. Heillä oli lapset Eero ja Lahja.

Jokorla. Oleksei Kauri tuli Vaskelaan Jousseilta ostettuaan Jokorla tilan. Sukunimi oli silloin Pahomoff, myöhemmin Lämpikivi. Kauri oli aikamoinen huumormies. Kerran rahista tullessaan ajeli hevosellaan ympäri pihaa. Ei voinut seisahtua, koska laulu oli kesken. Emäntä oli Kauri Kati. Maikki, Hessa, Veta eli Heikki, Anna, Jussi, Niku, Elina ja Arvi olivat lapsiaan.

Jokorla mökki tien toisella puolella oli suutari Pitkäsen hallinnassa, Runttiseksi sanottiin. Siinä on monta iltaa ja sunnuntaita istuttu. Oli sen ajan nuorison oleskelupaikka.

Jehkola, Pekko Jäske talo, oli seuraava kylään tultaessa. Heillä pidettiin usein kalenoita ja viihdyttiin muutenkin. Emäntä, Peko Anni oli heikkokuuloinen. Meno ei häntä häirimyt. Peko Kalle, Jussi, Sievi ja Elvi olivat talon jälkikasvua.

Alvila. Jerla Heikki, nykyinen Alvila, ja Sassa olivat kotona hyvin viihtyviä ihmisiä, mutta viinaryypyn saatuaan Heikki poikkesi naapuriin vähän ripaskaa tanssimaan. Oli kova tanssimaan. Heillä oli poika Juhana.

Vaslela taloa isännöi Vasle Jussi emäntänään Oksenja. Nykyinen sukunimi on Peltola. Heillä pidettiin lukuisat kurssit ja kokoukset sekä harjoiteltiin monet monituiset ohjelmat. Tyttäret olivat Maikki, Helena ja Anni, pojat Vassa, Alekka ja Eino.

Heimola 1. Heimola Miisua muistan vähän, mutta Miisu Annia en muista. Heillä oli kolme poikaa, Vassa eli Ville, Jussi ja Mikko sekä tytär Maikki.

Heimola 2. Toisesta Heimolasta en Vyöteriä muista, mutta Marin kyllä hyvin. Heimola Liisa oli tytär, pojat olivat Veta eli Heikki ja Alekka. Heikki isännöi taloa viimeiset vuodet ja piti parisniekan työtä

Mikko Leppälehto, Jussi Lahtinen ja Heikki Lämpikivi "vilttihattuineen" Kiviniemen markkinoilla.

pääpuuhanaan. Viipurin reissun jälkeen saattoi kylässä olla rajunlainen meno.

Ikka Pekko. Ika Vana ja Vana Anni asuivat erästä kylän keskeisimmistä taloista. Tässä Koskisten talossa pidettiin aikoinaan kiertokoulua. Vana poikia olivat Mikko, Jussi ja Väinö, Vänniksi kutsuttu. Tyttäret olivat Maikki, Lyyti ja Martta.

Jerla. Kylän rikkaimmaksi taloksi sanotun Jerlan vanhaa väkeä olivat Paavo ja sisarensa Matro. Isäntänä oli Paavon poika Mikko ja emäntänä Tomina. Perheeseen kuuluivat myös Mikon veli Juho ja sisar Tuna sekä Mikon tyttäret Maikki ja Tarja. Se Jerla "punainen" omenapuu sai syksyisin niin mielimään...

Anttila. Anttila Kola oli Antrein poika. Antreita en muista, Massan kylläkin. Kola Anni emännöi talossa. Kola, hyvä laulu- ja puhemies, tunnettiin naapurikylissäkin. Anttila Vasu, Kolan setä ja Vasu Vetu olivat niitä kylän hiljaisimpia ihmisiä.

Leskelä oli kylän suurimpia taloja. Leske Heikki oli isäntä, Mari, Heikin äiti, piti emännyyttä. Heikin vaimo Anni oli kuollut. Lapset Sievi, Aini, Armas, Lasse ja Kalle jäivät jo pieninä äidittömiksi.

Laurila. Talon isäntä, Kuisma Vassa oli ollut opettajana. Vaimonsa oli Mari. Vassa oli jämpä mies. Lapsikaartin muodostivat Vassa Emppu, Hessa, Kuisma, Jussi, Larkke ja Vilho.

Larila. Larilan mökki oli aivan kylän keskustassa. Sen asukkaista muistan Natin, Tanun, Kaurin ja Maikin.

Riisniemi. Isäntä Heikki oli kova kävelijä. Teki jalkapatikassa kirkko- ja kauppareissut. Antti, Jokorla poikia oli tullut vävyksi taloon. Oute oli emäntänä. Lapsijoukkoon kuuluivat Maria, Anni, Helena ja Jussi.

Ripakko oli kylän suurin ja komein talo. Kuusiaidan sisäpuolen puutarha oli kiusaus marjan- ja omenanhimoisille. Opettaja-Jaakon emäntä, Ripako Mari piti emännyyttä. Jaakkoa en muista yhtään. Setä Simo, vanhapoika, oli sellainen vapaaherra talossa. Viimeisinä vuosina hän sai oman mökin Pöllään. Siitä tuli Vaskelan kortinpelaajien "marjapussitalo".

1930-luvun puolivälissä Ripakko jakautui. Matti tuli isännäksi vanhaan Koskivaaraan Veera emäntänään. Ripako Ville ja Anna-Mari rakensivat itselleen ja lapsilleen Kertulle ja Ilkalle talon Pöllään. Ripako Simo osti Jehkola Peko rakennukset kodiksi itselleen ja emännälleen Helenalle.

Iljala oli eronnut aikaisemmin Ripakosta. Rekkose Mikko oli isäntänä ja Iljala Pasu emäntänä. Lapset olivat Helvi ja Hilja. Vanha emäntä oli ollut Ilja Marva.

Väljärvi. Väljärke Jaakko, Iljala Pasu veli, muutti rantaan vesijättömaalle. Sinne nousivat uudet rakennukset. Jaako Nasto oli emäntänä. Aino taisi olla heidän ainoa lapsensa.

Kaihoniemi. Jerla Olekka asui koulun naapurissa. Emäntä, Oleka Olka oli oikein kova puhumaan. Ei heillä ollessa ikävä tullut, kun joskus kylään meni. Kaihoniemen lapsijoukkoon kuuluivat Nikolai, Alekka, Jussi, Eemeli, Eino, Anni, Maria ja Lyyti.

Rantala talossa oli isäntänä Ika Heikki, Heikki Koskinen ja emäntänä Sassa. Poikajoukkoon kuuluivat Paavo, Eino ja Veikko. Rantala oli kylän postipaikka. Siellä oli iltaisin postin odottajia usein tupa täynnä. Paussu Martti ajoi postia Raudusta hevospeillä. Matkaa oli noin 18 km. Martin aikataulu ei aina pitänyt, joten odotus saattoi venyä. Vasle Eino oli vakituinen postin hakija. Kävi postia vastassa joskus Raajussa saakka ja oli mielissään, kun sai sitten hevoskyydin takaisin kylään.

Lauhala. Lauhalassa asui Ika Kost, Konsta Koskinen, Ika pojista vanhin, ja emäntä Tanu. Talo oli liki Vaskelankoskea. Pojat olivat Saska, Jussi, Heikki ja Eemeli, tyttäriä Anni, Maria, Helena ja Lyyti. Miniöitä olivat Saskan vaimo Elissa, Pyhäjärveltä tuotu, ja Jussin vaimo Maikki, Jerla Miko tytär.

Elissan lapsista syntyivät Vaskelassa Paula, Pentti ja Erkki sekä Maikin lapsista Aila, Aulis ja Aaro.

Rohkola kolkka. Rohko Paavo ja Paavo Liisa asuivat toista Rantala-nimistä taloa. Tämä oli kylän väen suosittu kyläpaikka. Siellä on monta "laivaa lastattu" ja monta numeroleikkiä lekitty. Hyväluontoinen Liisa päästi huoneisiinsa. Paavon työt ovat Anni, Siina, Sievi ja Lilja sekä pojat Ville, Reino ja Huugo. Rohkola kolkkahan tämä osa kylästä oli.

Jokirannan veljekset Vassa ja Juho asuivat tällä kolkalla melkein salvaimet kiinni toisissaan. Ei ollut naapuri kaukana. Tuna emännöi Villeä eli Vassaa ja Helena Juhoa. Tuna ja Vassa Vaskelassa syntyneistä lapsista muistan Alekan ja Helmin, jotka molemmat kaatuvat jatkosodan aikana, Ainin, Toinin, Kaukon, Leon ja Martin. Juhon jo aikuisia lapsia olivat Nikolai, Paavo, Tarja, Maria ja Anna.

Terola. Terolassa asui Rohko Mikko, emäntä Tanu sekä lapset Lyyti, Tyyne, Veikko ja Rauha. Rohko Miihkali oli vanhapoika ja kylän räätäli. Hän on monta puseroa ja monet housut tehnyt minullekin. Oli kovasti suosittu mies kylässä. Vanhaemäntä Nasto oli oikein iloinen ja puhelias ihminen. Kun hänotti lasista ryydyn, koputti päätään lasinpohjalla ja sanoi: "Siel uot, uo siivollais." Rohko Anni oli Naston tytär. Rohkola kolkka kun loppui, alkoi Mikkola kolkka.

Mikkola kolkka. Taskiset kuuluivat Mikkola kolkkaan, Olli Saska, Ukonpoika ja sisaret Iro ja Nasto olivat samaa taloutta. Nasto kävi paimenessa, keväisin Intken metsissä ja syksyllä lietteellä. Kun Saska jäi yksin, haki hän Marin emännäksi janiin tuli taloon Saska Mari ja kolme poikaa.

Naapurina oli Olli Jussi ja emäntä Mari, joka oli oikein hyvä puhumaan. Jussi oli niitä jokatalvisia rahtimiehiä. Tämäkin talo oli nuorten kyläpaikka. Talossa oli kaksi tytärtä, Esteri ja Helmi sekä poika Topi.

Mikkola kolkalla oli myös kolmen veljeksien Vasu, Antti ja Vana talot. Ensin oli Vasun ja emäntä Annin talo. Antilla oli emäntänä Massa. Vanan emäntä Mari oli kuollut varhain. Veljekset olivat asuneet aiemmin yhdessä. Joka taloon tuli kotivävy. Vasula Lyyti otti Vana Jussin, Anti Elissa otti Suikkasen Eino Saaroisista ja Vana Anni Paussu Jussin Riiskasta.

Mikkola kolkkaan kuuluivat lisäksi Kärpä Hiltan ja Tuoko Iivanan talot, jotka nekin olivat kovasti nuoren väen suosiossa. Hiltan kun myi limonaattia, "karuja" ja tupakkaa kotonaan. Hän kävi myymässä näitä varsinaisesti juhlapaikoilla, kuten seurantalolla, kirkonmäellä ja kihupyhinä kirkonkylässä. Kihupyhä oli vuotuinen juhla heinäkuun ensimmäisenä sunnuntaina. Silloin oli Hiltan hevoskärry lastattu täyteen juomakoreja ja pulkkalaatikoita.

Paula Hirvonen

Jaakko Ilja Juakko Välijärvi, Aino-tytär ja vaimo Nasto vuonna 1933.

Juho Heiki Vantka Alvila ja Maria Heiki Vantka Mar Jäske kihlakuvassaan.

Koskisia Ika Kost Koskisen Lauhalan pihalla vilja-aitan edessä vuonna 1937. Oikealta Helena Nyberg o.s. Jäske, Lydia Koskinen, Ester Koskinen o.s. Lopenen, Tattjana Koskinen o.s. Siidorov, Maria Koskinen o.s. Jeremejev ja Helena Lamppu o.s. Koskinen takanaan Jussi Koskinen, Antti Lamppu, Jussi Paussu ja Emil Koskinen. Lapset oikealta Pirkko ja Raili Lamppu, pienet kaksoset ovat edellisten sisko ja veli, Aila Koskinen, Raimo Nyberg, Aaro Koskinen, Aulis Koskinen, tunnistamaton ja Anssi Lamppu.

Vasili Anttila Vasu ja Feodosia Vasu Vetu Sidoroff.

Antti Lahtisen Riisnieme Anti perhe. Keskellä istumassa isäntä Antti ja emäntä Oute, hänen vieressään vävy Nikolai Painokangas. Takana oikealta seisomassa tytär Anni, Annin mies Viljo Lamppu, tytär Helena, poika Jussi ja tytär Maria Painokangas. Lapset ovat Mariin ja Nikolain.

Stepanovin tytär Maria

Stepanovin poika Aleksanteri.

Parasken pojan Vasili Lari Vasu

Larin Parasken poika Vasle.

Larin Parasken tytär Tatjana Litmanen.

Katri Läpikivi lastensa Helenan ja Heikin sekä inkeriläisopettaja Vappu Vesikaisen kanssa.

Paavolan talon väkeä. Vasemmalta edessä tyttärenpoika Aleksi Multanen, Iivana Trofimoff s. 1854, tyttärenpoika Johannes Multanen ja Ohviska Trofimoff o.s. Laurila s. 1850. Takana vasemmalta tytär Eudokia Multanen, tytär Anni, tytär Maria Lydvikof ja tyttären tytär Hilma Multanen.